

စိုက်ပျိုးရေး၊ မွေးမြူရေးနှင့် ဆည်မြောင်းဝန်ကြီးဌာန စိုက်ပျိုးရေးဦးစီးဌာန ကရင်ပြည်နယ်

သံတောင်ကြီးဒေသ၏အဓိကစီးပွားဖြစ်သီးနှံ
ချဉ်ပေါင်ဖာလာစိုက်ပျိုးထုတ်လုပ်ခြင်းစာတမ်း

ဒေါ်နော်ဝါးအယ်ဆရီး
(ဒု-လက်ထောက်ဦးစီးမှူး)
ကရင်ပြည်နယ်၊ သံတောင်ကြီးမြို့

(. ခ . ၂၀၂၀)

တင်ပြမည့်အကြောင်းအရာ

- နိဒါန်း
- ရည်ရွယ်ချက်
- သံတောင်ကြီးမြို့နယ် ဒေသဆိုင်ရာအချက်အလက်
- သံတောင်ကြီးမြို့နယ်၏မိုးရွာသွန်းမှုအခြေအနေ
- သံတောင်ကြီးဒေသ ချဉ်ပေါင်ဖာလာစိုက်ပျိုးထုတ်လုပ်မှုအခြေအနေ
- မျိုးပွားခြင်း
- စိုက်ပျိုးနိုင်သည့်ရာသီဥတုနှင့်မြေအမျိုးအစား
- ကွင်းဆင်းဆောင်ရွက်ခြင်းမှတ်တမ်းပုံများ
- စိုက်ပျိုးခြင်းနှင့်အပင်ပြုစုခြင်း
- ခူးဆွတ်ရိတ်သိမ်းခြင်း
- အခြောက်ခံခြင်း၊သိုလှောင်ခြင်းနှင့်သယ်ယူပို့ဆောင်ခြင်း
- အထွက်နှုန်းနှင့်ဈေးကွက်
- အကျိုးကျေးဇူး
- အကြံပြုတင်ပြချက်
- ဆက်လက်ဆောင်ရွက်မည့်အစီအစဉ်

နိဒါန်း

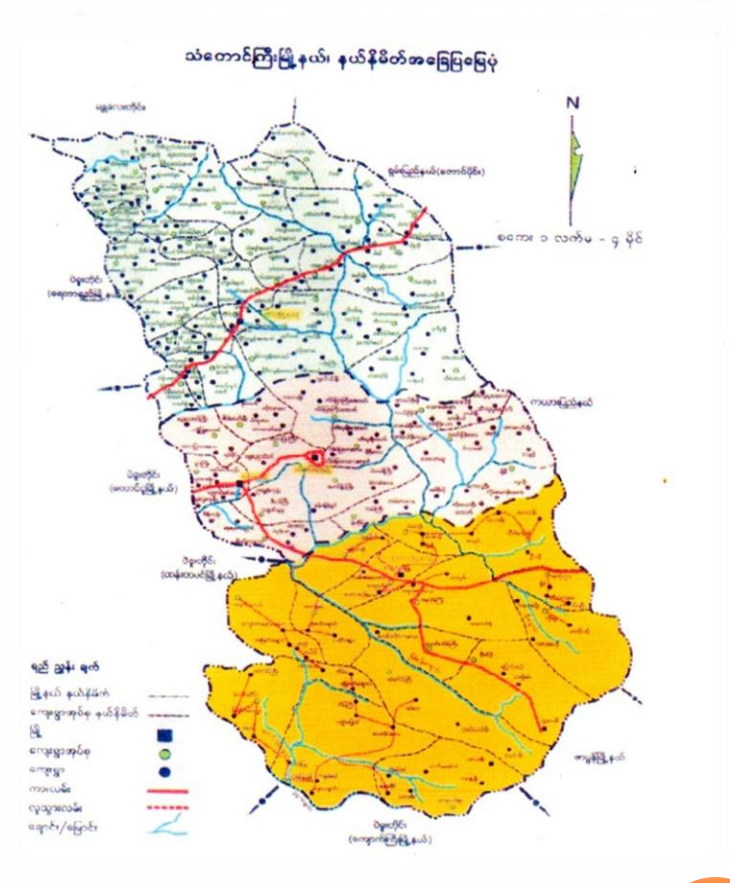
- သံတောင်ကြီးဒေသသည် အအေးပိုင်းသီးနှံသာမက အပူပိုင်းသီးနှံများလည်း ဖြစ်ထွန်းသည်။
- သံတောင်ကြီးဒေသသည် တောင်ကုန်းတောင်တန်းပေါများပြီးလယ်ယာသီးနှံ စိုက်ပျိုးဧကနည်းပါးသည့်အတွက်ဒေသတွင်းဆန်ဖူလုံမှုလုံလောက်ခြင်းမရှိပေ။
- ဥယျာဉ်ခြံသီးနှံများကို အဓိကထားစိုက်ပျိုးပါသည်။ (ဖာလာ၊ ကွမ်းသီး၊ လက်ဖက်၊ ကော်ဖီ၊ ဒူးရင်း၊ မင်းကွတ်နှင့်အခြားဥယျာဉ်ခြံသီးနှံ များ)
- ထိုဥယျာဉ်ခြံသီးနှံများအနက်မှ ချဉ်ပေါင်ဖာလာသည် သံတောင်ကြီးဒေသ၏ အဓိက စီးပွားဖြစ်စိုက်ပျိုးသောသီးနှံဖြစ်သည်။
- ချဉ်ပေါင်ဖာလာစိုက်ပျိုးခြင်းဖြင့်စားဝတ်နေရေးဖူလုံစေသည်သာမကမိသားစု အပိုဝင်ငွေလည်းရရှိစေပါသည်။

ရည်ရွယ်ချက်

- ပြည်ပဝင်ငွေရသီးနှံဖြစ်သောကြောင့်ရာသီဥတုနှင့်ကိုက်ညီသောအခြားဒေသများတွင် တိုးချဲ့စိုက်ပျိုးနိုင်ရန်
- ချဉ်ပေါင်ဖာလာစိုက်ပျိုးနည်းပညာနှင့် သွင်းအားစုများကို နည်းစနစ်မှန်ကန်စွာလက်တွေ့အသုံးပြုတတ်စေရန်
- အရည်အသွေးကောင်းမွန်သော ချဉ်ပေါင်ဖာလာ တိုးမြှင့်ထုတ်လုပ်နိုင်စေရန်
- အရိပ်ရပင်နှင့် တွဲဖက်စိုက်ပျိုးရသည့်အတွက် ဝင်ငွေရရှိရုံသာမက သဘာဝသစ်တောထိန်းသိမ်းထားနိုင်ရန်(ဥပမာ-ဒညင်း၊ရော်ဘာ၊ယမနေ)

သံတောင်ကြီးမြို့နယ် ဒေသဆိုင်ရာအချက်အလက်

- အကျယ်အဝန်း - ၁၄၁၂.၈၉ စတုရန်းမိုင်
- ပင်လယ်ရေမျက်နှာပြင်အထက် - (၂၄၀ မှ ၄၈၂၄ ပေ)
- အနိမ့်ဆုံးအပူချိန် - ၁၂ °C
- အမြင့်ဆုံးအပူချိန် - ၃၅ °C
- မိုးရေချိန် - ၁၃၉.၄၂ လက်မ
- မိုးရွာရက် - ၁၅၂ ရက်
- pH - ၃.၈ - ၆.၅
- မြေအမျိုးအစား - ဂဝံမြေ

သံတောင်ကြီးမြို့နယ်၏မိုးရွာသွန်းမှုအခြေအနေ

စဉ်	လအမည်	ပုံမှန်		၂၀၁၉ခုနှစ်		၂၀၂၀ပြည့်နှစ်	
		ရွာရက်	လက်မ	ရွာရက်	လက်မ	ရွာရက်	လက်မ
၁	ဇန်နဝါရီ	၁	၁.၈၈	-	-	-	-
၂	ဖေဖော်ဝါရီ	၁	၀.၄၄	-	-	-	-
၃	မတ်	၃	၁.၀၉	-	-	-	-
၄	ဧပြီ	၄	၃.၁၉	-	-	-	-
၅	မေ	၁၄	၁၃.၄၄	၆	၉.၀၄	၅	၅.၀၉
၆	ဇွန်	၂၇	၃၅.၇၈	၂၅	၁၉.၃၉	၂၄	၂၀.၅၈
၇	ဇူလိုင်	၂၉	၄၂.၇၈	၂၇	၄၈.၀၀	၂၇	၁၅.၃၀
၈	ဩဂုတ်	၂၉	၃.၇၉	၂၇	၂၉.၁၉	၃၀	၂၄.၄၉
၉	စက်တင်ဘာ	၂၃	၂၁.၅၂	၁၅	၁၇.၆၁	၁၅	၁၅.၁၁
၁၀	အောက်တိုဘာ	၁၅	၁၀.၆၅	၂	၂.၀၉	၁၀	၃.၆
၁၁	နိုဝင်ဘာ	၃	၁.၉၉	၃	၁.၅၆	၂	၀.၈၇
၁၂	ဒီဇင်ဘာ	၃	၂.၈၇	-	-	-	-
	စုစုပေါင်း	၁၅၂	၁၃၉.၄၂	၁၀၅	၁၂၆.၈၈	၁၁၃	၈၅.၀၄

မှတ်ချက်။ ။မိုးရွာသွန်းမှုအနေဖြင့် (၂၀.၁၂.၂၀၂၀) ရက်နေ့ထိ ယခင်နှစ်ကာလတူ မိုးရွာသွန်းမှုမှာ မိုးရွာရက် (၁၀၅)ရက်နှင့် မိုးရေချိန်လက်မ (၁၂၆.၈၈)လက်မ ရွာသွန်းခဲ့ပြီး ၊ ယခုနှစ်ကာလတူ နှိုင်းယှဉ်ရာ မိုးရွာရက်(၁၁၃)ရက်နှင့် မိုးရေချိန်လက်မ (၈၅.၀၄) လက်မရွာသွန်းခဲ့သည့်အတွက် ယခင်နှစ်ထက် မိုးရွာရက် (၈)ရက်တိုးပြီးနှင့် မိုးရေချိန်လက်မ (၄၁.၈၄)လက်မ လျော့နည်းရွာသွန်းခဲ့ကြောင်း တွေ့ရှိရပါသည်။

သံတောင်ကြီးဒေသချဉ်ပေါင်ဖာလာစိုက်ပျိုးထုတ်လုပ်မှု အခြေအနေ

စဉ်	မြို့နယ်	၂၀၁၈-၂၀၁၉ ခုနှစ်				၂၀၁၉-၂၀၂၀ ခုနှစ်			
		စိုက်	ရိတ်	နှုန်း	ထွက်	စိုက်	ရိတ်	နှုန်း	ထွက်
၁	လိပ်သို	၃၉၄၂၉	၃၆၃၅၅	၁၉.၃၈	၇၀၄၆၅၅	၃၉၄၂၉	၃၆၈၀၆	၁၉.၂၈	၇၀၆၉၂၀
၂	ဘောဂလီ	၂၅၀၂၀	၂၂၅၁၆	၂၁.၅၆	၄၈၅၄၄၅	၂၅၁၅၁	၂၂၇၈၈	၂၀.၂၈	၄၆၂၀၄၀
၃	သံတောင်ကြီး	၁၆၄၈၄	၁၄၈၁၆	၁၉.၂၇	၂၈၅၅၄၀	၁၆၆၉၁	၁၅၂၂၂	၁၉.၂၁	၂၉၂၄၁၅
	မြို့နယ်ချုပ်	၈၀၉၃၃	၇၃၆၈၇	၂၀.၀၃	၁၄၇၅၆၄၀	၈၁၂၇၁	၇၄၈၁၆	၁၉.၅၇	၁၄၆၄၁၇၅

- မြန်မာအမည် - ချဉ်ပေါင်ဖာလာ
- အင်္ဂလိပ်အမည် - Villous amomum
- ရုက္ခဗေဒအမည် - *Amomum villosum*
- မျိုးရင်းဝင် - Zingiberaceae
- မူရင်းဒေသ - အရှေ့တောင်အာရှ၊ တောင်တရုတ်ပင်လယ်

မျိုးပွားခြင်း

- ❑ အစိမ်းမျိုးနှင့်အနီမျိုးရှိ
- ❑ အစေ့မှမျိုးပွားခြင်း
- ❑ သားတက်မှမျိုးပွားခြင်း

စိုက်ပျိုးနိုင်သည့်ရာသီဥတုနှင့်မြေအမျိုးအစား

- ❖ အပူချိန် (၂၀-၃၀)°C
- ❖ မိုးရေချိန် (၁၂၀-၁၆၀)လက်မအတွင်း စွတ်စိုအေးမြသောရာသီဥတု
- ❖ ပင်လယ်ရေမျက်နှာပြင် ၂၀၀၀-၄၀၀၀အတွင်းကောင်းမွန်စွာဖြစ်ထွန်း
- ❖ pH ၄-၅.၅
- ❖ မြေဆီ သြဇာထက်သန်ပြီး ရေစီးရေလာကောင်းသောမြေ

ကွင်းဆင်းဆောင်ရွက်ခြင်းမှတ်တမ်းပုံများ

စိုက်ပျိုးခြင်းနှင့်အပင်ပြုစုခြင်း

- အရိပ်ပင် ၄၀-၆၀ %ရှိသောနေရာတွင်စိုက်ပျိုးနိုင်
- ပင်ကြားxတန်းကြား - (၃ x၃)ပေပတ်လည် (၄၈၄၀ ပင်ဝင်ဆံ့)
- ရောဂါကင်းစင်ပြီးကျန်းမာသန်စွမ်းသော သားတက်ပင်ပွားယူ၍မျိုးပွား
- ရင့်မှည့်ပြီးအရည်အသွေးကောင်းမွန်သောမျိုးစေ့ကိုပျိုးထောင်စိုက်ပျိုးနိုင်
- ဇွန်၊ဇူလိုင်၊ဩဂုတ် တွင်စိုက်ပျိုး
- ပင်ခြေမှအသီးသီးသောကြောင့် ပင်ခြေတွင် လေဝင်လေထွက်ကောင်းအောင် ပြုလုပ်ပေးရန်လိုပေါင်းမြက်ရှင်းလင်း
- သက်တမ်းရင့်ဖာလာပင်အိုများကို ခုတ်ထွင်ဖယ်ရှားခြင်း၊ မသန်စွမ်းအပင်များ ရှင်းလင်း

ခူးဆွတ်ရိတ်သိမ်းခြင်း

- စိုက်ပျိုးပြီး(၃)နှစ်အကြာတွင်စတင်သီး
- မေ-ဇူလိုင်(ပန်းပွင့်)
- စက်တင်ဘာတွင်စတင်အသီးခူး(ရင့်မှည့်)
- ပင်လယ်ရေမျက်နှာပြင်အနိမ့်အမြင့်ပေါ်မူတည်ပြီးပန်းပွင့်မှုမတူညီ

အခြောက်ခံခြင်း၊သိုလှောင်ခြင်းနှင့်သယ်ယူပို့ဆောင်ခြင်း

- နေရောင်ခြည်၊ထင်းမီး၊မီးသွေး၊အခြောက်ခံစက်ဖြင့်အခြောက်ခံ
- အနံ့ကင်းစင်သောအိတ်ဖြင့်ထည့်(အိတ်အသစ်)
- အေး၍ခြောက်သွေ့သောနေရာတွင်သိုလှောင်
- အနံ့ကူးလွယ်သော၊အနံ့ပြင်းသောပစ္စည်းများနှင့်နီးကပ်စွာ မထားရန်လိုအပ်

အထွက်နှုန်းနှင့်ဈေးကွက်

- ပြုစုထိန်းသိမ်းမှုအပေါ်မူတည်ပြီးအထွက်နှုန်းကွဲပြား
- ၁ ဧကလျှင် (၄၀-၅၅)ပိဿာ (အကောင်းဆုံး)
(၃၀)ပိဿာ (အနည်းဆုံး)
- ၁ဧက ပျမ်းမျှ (၂၀-၃၀)ပိဿာထွက် (အခွံခြောက်ပိဿာ)
- ယခင်နှစ်ဈေးနှုန်း - ၁၅၀၀၀(အခွံခြောက်)
- ယခုနှစ်ဈေးနှုန်း - ၇၅၀၀ (အခွံခြောက်)
- တရုတ်နိုင်ငံမှအဓိကဝယ်ယူ
- စင်ကာပူ၊ကိုးရီးယား၊ဂျပန် တို့မှအနည်းငယ်ဝယ်ယူ
- ပြည်တွင်းဈေးကွက်-တောင်ငူဈေးကွက်

အကျိုးကျေးဇူး

- နိုင်ငံခြားဝင်ငွေရရှိစေပါသည်။
- ချဉ်ပေါင်ဖာလာစိုက်ပျိုးခြင်းဖြင့် စားဝတ်နေရေးဖူလုံစေသည်သာမကမိသားစုအပိုဝင်ငွေလည်းရရှိစေပါသည်။
- အရိပ်ရပင်နှင့်တွဲဖက်စိုက်ပျိုးရသည့်အတွက် ဝင်ငွေရရှိရုံသာမက သဘာဝသစ်တောထိန်းသိမ်းထားနိုင်သည်။
- ဟင်းခတ်အမွှေးအကြိုင်
- မြန်မာ့တိုင်းရင်းဆေးဖော်စပ်ရာတွင်အသုံးပြု
- အစာကြေလွယ်ကူခြင်း၊လေပွလေကယ်ခြင်းကိုသက်သာစေပါသည်။

အကြံပြုတင်ပြချက်

- လေဝင်လေထွက်ကောင်းစေရန်စိုက်ခင်းရှင်းလင်းပေးရန်လိုအပ်
- သို့မှသာအထွက်နှုန်းကောင်းပြီးခူးဆွတ်ရလွယ်ကူနိုင်မည်။
- မိရိုးဖလာစိုက်ပျိုးခြင်းမှ နည်းပညာနှင့် သွင်းအားစုများကို နည်းစနစ်ကျ တွင်ကျယ်စွာအသုံးပြုတတ်လာလျှင် ပိုမိုအထွက်တိုးနိုင်မည်ဖြစ်သည်။
- စီးပွားဖြစ်စိုက်ပျိုးသော သံတောင်ကြီးဒေသတွင် အခြောက်လှန်းဖိုလုံလောက်မှု မရှိသေးသည့်အတွက်ထပ်မံတည်ဆောက်ရန်လိုအပ်ပါသည်။
- ပြည်ပဝင်ငွေရပြီး ပြုစုထိန်းသိမ်းရန်လွယ်ကူသည့် သီးနှံဖြစ်သောကြောင့် ရာသီဥတုနှင့်ကိုက်ညီသောအခြားဒေသ များတွင်တိုးချဲ့စိုက်ပျိုးနိုင်ရန်
- ဖာလာစိုက်တောင်သူများအတွက် စိုက်စရိတ်ချေးငွေများ ရရှိနိုင်ရေးစီစဉ် ဆောင်ရွက်သင့်ပါကြောင်း အကြံပြုတင်ပြအပ်ပါသည်။

ဆက်လက်ဆောင်ရွက်မည့်အစီအစဉ်

- စိုက်ပျိုးရေးဦးစီးဌာနမှ ဖာလာစိုက်တောင်သူများကို နည်းပညာပေးကာ အထွက်နှုန်း တိုးစေရန်ဆောင်ရွက်ခြင်း။
- မြန်မာ့ချဉ်ပေါင်ဖာလာအသင်းအဖွဲ့များ ဖွဲ့စည်းကာ ချဉ်ပေါင်ဖာလာ ဈေးကွက် တိုးမြှင့်ရရှိရေးဆောင်ရွက်ခြင်း။
- သဘာဝမြေဩဇာနှင့် အခြားသွင်းအားစုများကို စနစ်တကျ သုံးစွဲတတ်စေရန် နည်းပညာပေးဆောင်ရွက်ခြင်း။
- ဌာနအနေဖြင့်အခြားလူမှုအဖွဲ့စည်းများ၊အကျိုးဆောင်တောင်သူများနှင့်ပူးပေါင်း၍ စမ်းသပ်ကွက်၊ စံပြကွက်များ ဆက်လက်အကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်ရန် စီစဉ်လျက်ရှိပါသည်။

ကျေးဇူးတင်ပါသည်။